


ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри



Н. М. Бобук

(підпис)

26 червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	«Загальне мовознавство»
освітня програма/ спеціалізація	B11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська <small>(назва)</small>
спеціальність	B11 Філологія <small>(код, назва спеціальності)</small>
галузь знань	B Культура, мистецтво та гуманітарні науки <small>(код, назва галузі знань)</small>
ступінь вищої освіти	магістр

(молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена й рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри української, іноземних мов та перекладу.

Протокол засідання кафедри від 26 червня 2025 р., № 11.

Укладач програми:

Бобух Н. М. – д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми

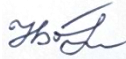
В11.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська,

галузь знань В Культура, мистецтво

та гуманітарні науки,

спеціальність В11 Філологія

д. філол. н., професор



Н. М. Бобух

25 червня 2025 р.

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	8
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів	21
Розділ 6. Інформаційні джерела	23
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	24

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Загальне мовознавство»

Місце в структурно-логічній схемі підготовки: пререквізити –; постреквізити: ОК «Культура наукової мови».
Мова викладання – українська.
Статус дисципліни – нормативна.
Кількість кредитів за ЄКТС – 5
Курс/семестр вивчення – 1/2
Денна форма навчання:
Кількість годин – загальна кількість: 150
- лекції: 12
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 28
- самостійна робота: 110
- вид підсумкового контролю: екзамен.
Заочна форма навчання:
Кількість годин – загальна кількість: 150
- лекції: 6
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 4
- самостійна робота: 140
- вид підсумкового контролю: екзамен.

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета навчальної дисципліни «Загальне мовознавство» – ознайомлення майбутніх фахівців з основними аспектами теорії мови, історією мовознавства, методологією й методикою лінгвістичного аналізу. Курс узагальнює дані попередньо вивчених лінгвістичних дисциплін і дає їм теоретичне обґрунтування.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти студент
<ul style="list-style-type: none"> • Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами (ПРН-2). • Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці (ПРН-7). • Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації (ПРН-9). • Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних (ПРН-11). • Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, 	<ul style="list-style-type: none"> • Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК-1). • Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-3). • Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-7). • Здатність проведення досліджень на належному рівні (ЗК-11). • Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах (СК-1). • Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки (СК-3). • Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів (СК-4). • Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та /або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій (СК-5). • Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти студент
<p>зокрема особам, які навчаються (ПРН-13).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу (ПРН-15). 	<p>галузі філологічних досліджень (СК-7).</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Методологія мовознавства. Структура мови

Тема 1.1. Мовознавство як наука. Загальне мовознавство як навчальна дисципліна

Предмет мовознавства. Зміст і основні завдання загального мовознавства. Місце мовознавства в системі наук. Прикладне мовознавство.

Тема 1.2. Методи дослідження мови

Поняття про методи наукового дослідження. Описовий метод. Порівняльно-історичний метод. Метод лінгвістичної географії. Зіставний метод. Структурний метод. Соціолінгвістичні, психолінгвістичні й математичні методи.

Тема 1.3. Знакова природа мови

Поняття про знак і знакову систему мови. Типологія знаків. Структура знака. Специфіка мовного знака. Своєрідність мови як знакової системи. Знаковість і одиниці мови. Мова й несловесні форми спілкування (паралінгвістика та паракінесика).

Тема 1.4. Мова й мислення. Мова й мовлення

Проблема співвідношення мови й мислення. Психофізіологічні основи зв'язку мови й мислення. Внутрішнє мовлення й мислення. Роль мови у процесі пізнання. З історії вивчення проблеми мови й мовлення. Сучасні уявлення про співвідношення мови й мовлення.

Тема 1.5. Структура мови

Системний характер мови. Парадигматичні, синтагматичні, ієрархічні відношення між мовними одиницями. Структура мови. Основні й проміжні рівні мови. Теорія ізоморфізму й ієрархії рівнів мови. Своєрідність системності мови. Співвідношення системних і несистемних явищ у мові. Система й норма.

Тема 1.6. Фонологічна система мови

Передумови фонології. Поняття фонем. Фонем в парадигматиці. Фонем в синтагматиці. Поняття фонологічної системи. Фонологічні школи.

Модуль 2. Мова як система. Історія мовознавства

Тема 2.1. Граматична система мови

Граматика. Граматичне значення. Граматичні категорії. Морфологічний рівень. Синтаксичний рівень.

Тема 2.2. Лексико-семантична система мови

Поняття лексико-семантичної системи. Парадигматичні відношення. Синтагматичні відношення. Епідигматичні відношення.

Тема 2.3. Проміжні рівні мови

Морфологічний проміжний рівень мови. Словотвірний проміжний рівень мови. Фразеологічний проміжний рівень мови.

Тема 2.4. Мова й суспільство

Суспільна природа мови. Суспільні функції мови. Соціальна зумовленість мовних явищ. Суспільний характер мовної норми. Залежність стану мови від стану суспільства. Мова як найважливіша етнічна ознака. Мова, нація й держава. Мова й культура. Соціолінгвістика, її предмет, завдання й проблеми. Інтерлінгвістика як лінгвістична дисципліна.

Тема 2.5. Мова та історія (розвиток мови)

Мова як явище, що історично розвивається. Синхронія і діахронія. Зовнішні причини мовних змін. Внутрішні причини мовних змін. Темпи мовних змін. Прогрес у розвитку мов.

Тема 2.6. Історія мовознавства

Історія лінгвістичної думки до XIX ст. Зародження порівняльно-історичного мовознавства. Основні напрями в мовознавстві другої половини XIX ст. Пошуки нового підходу до вивчення мови наприкінці XIX – на початку XX ст. Структуралізм і генеративізм. Неогумбольдтіанство. Мовознавство на сучасному етапі.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1					
Тема 1.1. Мовознавство як наука. Загальне мовознавство 1. Предмет мовознавства. 2. Зміст і основні завдання загального мовознавства. 3. Місце мовознавства в системі наук. 4. Прикладне мовознавство.	2	Тема 1.1. Мовознавство як наука. Загальне мовознавство 1. Предмет мовознавства. 2. Зміст і основні завдання загального мовознавства. 3. Місце мовознавства в системі наук. 4. Прикладне мовознавство.	2	Підготувати доповіді на теми: «Зв'язки мовознавства з суспільними та природничими науками», «Проблеми прикладної лінгвістики».	6
Тема 1.2. Методи дослідження мови 1. Поняття про методи наукового дослідження. 2. Описовий метод. 3. Порівняльно-історичний метод.	2	Тема 1.2. Методи дослідження мови 1. Поняття про методи наукового дослідження. 2. Описовий метод. 3. Порівняльно-історичний метод.	4	Підготувати повідомлення на теми: «Описовий метод і його прийоми», «Застосування математичних методів у мовознавстві».	11

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
<p>4. Метод лінгвістичної географії.</p> <p>5. Зіставний метод.</p> <p>6. Структурний метод.</p> <p>7. Соціолінгвістичні, психолінгвістичні й математичні методи.</p>		<p>4. Метод лінгвістичної географії.</p> <p>5. Зіставний метод.</p> <p>6. Структурний метод.</p> <p>7. Соціолінгвістичні, психолінгвістичні й математичні методи.</p>			
<p>Тема 1.3. Знакова природа мови</p> <p>1. Поняття про знак і знакову систему мови.</p> <p>2. Типологія знаків. Структура знака. Специфіка мовного знака.</p> <p>3. Своєрідність мови як знакової системи.</p> <p>4. Знаковість і одиниці мови.</p> <p>5. Мова й несловесні форми спілкування (паралінгвістика та паракінесика).</p>		<p>Тема 1.3. Знакова природа мови</p> <p>1. Поняття про знак і знакову систему мови.</p> <p>2. Типологія знаків. Структура знака. Специфіка мовного знака.</p> <p>3. Своєрідність мови як знакової системи.</p> <p>4. Знаковість і одиниці мови.</p> <p>5. Мова й несловесні форми спілкування (паралінгвістика та паракінесика).</p>	2	<p>Підготувати реферат на тему: «Паралінгвістика й паракінесика».</p>	8
<p>Тема 1.4. Мова й мислення. Мова й мовлення</p> <p>1. Проблема співвідношення мови й мислення.</p> <p>2. Психофізіологічні основи</p>		<p>Тема 1.4. Мова й мислення. Мова й мовлення</p> <p>1. Проблема співвідношення мови й мислення.</p> <p>2. Психофізіологічні основи</p>	2	<p>Підготувати реферат на тему: «Мова і свідомість. Виникнення людської мови».</p>	10

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
<p>зв'язку мови й мислення.</p> <p>3. Внутрішнє мовлення й мислення.</p> <p>4. Роль мови у процесі пізнання.</p> <p>5. З історії вивчення проблеми мови й мовлення.</p> <p>6. Сучасні уявлення про співвідношення мови й мовлення.</p>		<p>зв'язку мови й мислення.</p> <p>3. Внутрішнє мовлення й мислення.</p> <p>4. Роль мови у процесі пізнання.</p> <p>5. З історії вивчення проблеми мови й мовлення.</p> <p>6. Сучасні уявлення про співвідношення мови й мовлення.</p>			
<p>Тема 1.5. Структура мови</p> <p>1. Системний характер мови.</p> <p>2. Парадигматичні, синтагматичні, ієрархічні відношення між мовними одиницями.</p> <p>3. Структура мови. Основні й проміжні рівні мови.</p> <p>4. Теорія ізоморфізму й ієрархії рівнів мови.</p> <p>5. Своєрідність системності мови. Співвідношення системних і несистемних явищ у мові.</p> <p>6. Система й норма.</p>	2	<p>Тема 1.5. Структура мови</p> <p>1. Системний характер мови.</p> <p>2. Парадигматичні, синтагматичні, ієрархічні відношення між мовними одиницями.</p> <p>3. Структура мови. Основні й проміжні рівні мови.</p> <p>4. Теорія ізоморфізму й ієрархії рівнів мови.</p> <p>5. Своєрідність системності мови. Співвідношення системних і несистемних явищ у мові.</p> <p>6. Система й норма.</p>	2	<p>Накреслити схему структури мови (з урахуванням основних і проміжних рівнів).</p>	10

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Тема 1.6. Фонологічна система мови 1. Передумови фонології. 2. Поняття фонем. 3. Фонем в парадигматиці. 4. Фонем в синтагматиці. 5. Поняття фонологічної системи. 6. Фонологічні школи.		Тема 1.6. Фонологічна система мови 1. Передумови фонології. 2. Поняття фонем. 3. Фонем в парадигматиці. 4. Фонем в синтагматиці. 5. Поняття фонологічної системи. 6. Фонологічні школи.	2	Підготувати повідомлення на тему: «Праці І. О. Бодуена де Куртене як основа створення теорії фонем».	10
Модуль 2. Мова як система. Історія мовознавства					
Тема 2.1. Граматична система мови 1. Граматика. Граматичне значення. 2. Граматичні категорії. 3. Морфологічний рівень. 4. Синтаксичний рівень.		Тема 2.1. Граматична система мови 1. Граматика. Граматичне значення. 2. Граматичні категорії. 3. Морфологічний рівень. 4. Синтаксичний рівень.	2	Навести приклади мов, які розрізняються за кількістю і складом граматичних категорій.	7
Тема 2.2. Лексико-семантична система мови 1. Поняття лексико-семантичної системи.	2	Тема 2.2. Лексико-семантична система мови 1. Поняття лексико-семантичної системи.	2	Дібрати приклади, які репрезентують парадигматичні відношення в лексико-семантичній	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
2. Парадигматичні відношення. 3. Синтагматичні відношення. 4. Епідигматичні відношення.		2. Парадигматичні відношення. 3. Синтагматичні відношення. 4. Епідигматичні відношення.		системі мови (синоніми, антоніми, конверсиви, гіпоніми).	
Тема 2.3 Проміжні рівні мови 1. Морфологічний проміжний рівень мови. 2. Словотвірний проміжний рівень мови. 3. Фразеологічний проміжний рівень мови.	2	Тема 2.3 Проміжні рівні мови 1. Морфологічний проміжний рівень мови. 2. Словотвірний проміжний рівень мови. 3. Фразеологічний проміжний рівень мови.	2	Навести приклади фразеологічних одиниць різного походження.	9
Тема 2.4. Мова й суспільство 1. Суспільна природа мови. Суспільні функції мови. 2. Соціальна зумовленість мовних явищ. Суспільний характер мовної норми. 3. Залежність стану мови від стану суспільства. Мова як найважливіша етнічна ознака. 4. Мова, нація й держава. Мова й культура. 5. Соціолінгвістика, її предмет, завдання й проблеми.		Тема 2.4. Мова й суспільство 1. Суспільна природа мови. Суспільні функції мови. 2. Соціальна зумовленість мовних явищ. Суспільний характер мовної норми. 3. Залежність стану мови від стану суспільства. Мова як найважливіша етнічна ознака. 4. Мова, нація й держава. Мова й культура. 5. Соціолінгвістика, її предмет, завдання й проблеми.	2	Підготувати повідомлення на теми: «Мовна політика в Україні: сучасний стан», «Міжнародні штучні мови».	10

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
6. Інтерлінгвістика як лінгвістична дисципліна.		6. Інтерлінгвістика як лінгвістична дисципліна.			
<p>Тема 2.5. Мова та історія (розвиток мови)</p> <p>1. Мова як явище, що історично розвивається.</p> <p>2. Синхронія і діахронія.</p> <p>3. Зовнішні причини мовних змін.</p> <p>4. Внутрішні причини мовних змін.</p> <p>5. Темпи мовних змін. Прогрес у розвитку мов.</p>	2	<p>Тема 2.5. Мова та історія (розвиток мови)</p> <p>1. Мова як явище, що історично розвивається.</p> <p>2. Синхронія і діахронія.</p> <p>3. Зовнішні причини мовних змін.</p> <p>4. Внутрішні причини мовних змін.</p> <p>5. Темпи мовних змін. Прогрес у розвитку мов.</p>	2	Підготувати повідомлення на теми: «Мовна політика в Україні: сучасний стан», «Міжнародні штучні мови».	8
<p>Тема 2.6. Історія мовознавства</p> <p>1. Історія лінгвістичної думки до XIX ст.</p> <p>2. Зародження порівняльно-історичного мовознавства.</p> <p>3. Основні напрями в мовознавстві другої половини XIX ст.</p> <p>4. Пошуки нового підходу до вивчення мови наприкінці XIX – на</p>		<p>Тема 2.6. Історія мовознавства</p> <p>1. Історія лінгвістичної думки до XIX ст.</p> <p>2. Зародження порівняльно-історичного мовознавства.</p> <p>3. Основні напрями в мовознавстві другої половини XIX ст.</p> <p>4. Пошуки нового підходу до</p>	4	Підготувати повідомлення на теми: «Слов'янські мови як об'єкт порівняльно-історичного мовознавства»; «Мовознавство на сучасному етапі» з електронною презентацією матеріалів.	13

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
початку XX ст. 5. Структуралізм і генеративізм. Неогумбольдтіанство. 6. Мовознавство на сучасному етапі.		вивчення мови наприкінці XIX – на початку XX ст. 5. Структуралізм і генеративізм. Неогумбольдтіанство. 6. Мовознавство на сучасному етапі.			
	12		28		110

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1					
Тема 1.1. Мовознавство як наука. Загальне мовознавство 1. Предмет мовознавства. 2. Зміст і основні завдання	2	Тема 1.1. Мовознавство як наука. Загальне мовознавство 1. Предмет мовознавства. 2. Зміст і основні завдання		Підготувати доповіді на теми: «Зв'язки мовознавства з суспільними та природничими	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
загального мовознавства. 3. Місце мовознавства в системі наук. 4. Прикладне мовознавство.		загального мовознавства. 3. Місце мовознавства в системі наук. 4. Прикладне мовознавство.		науками», «Проблеми прикладної лінгвістики».	
Тема 1.2. Методи дослідження мови 1. Поняття про методи наукового дослідження. 2. Описовий метод. 3. Порівняльно-історичний метод. 4. Метод лінгвістичної географії. 5. Зіставний метод. 6. Структурний метод. 7. Соціолінгвістичні, психолінгвістичні й математичні методи.	2	Тема 1.2. Методи дослідження мови 1. Поняття про методи наукового дослідження. 2. Описовий метод. 3. Порівняльно-історичний метод. 4. Метод лінгвістичної географії. 5. Зіставний метод. 6. Структурний метод. 7. Соціолінгвістичні, психолінгвістичні й математичні методи.	2	Підготувати повідомлення на теми: «Описовий метод і його прийоми», «Застосування математичних методів у мовознавстві».	14
Тема 1.3. Знакова природа мови 1. Поняття про знак і знакову систему мови. 2. Типологія знаків. Структура знака. Специфіка мовного знака.		Тема 1.3. Знакова природа мови 1. Поняття про знак і знакову систему мови. 2. Типологія знаків. Структура знака. Специфіка мовного знака.		Підготувати реферат на тему: «Паралінгвістика й паракінетика».	12

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
<p>3. Своєрідність мови як знакової системи.</p> <p>4. Знаковість і одиниці мови.</p> <p>5. Мова й несловесні форми спілкування (паралінгвістика та паракінесика).</p>		<p>3. Своєрідність мови як знакової системи.</p> <p>4. Знаковість і одиниці мови.</p> <p>5. Мова й несловесні форми спілкування (паралінгвістика та паракінесика).</p>			
<p>Тема 1.4. Мова й мислення. Мова й мовлення</p> <p>1. Проблема співвідношення мови й мислення.</p> <p>2. Психофізіологічні основи зв'язку мови й мислення.</p> <p>3. Внутрішнє мовлення й мислення.</p> <p>4. Роль мови у процесі пізнання.</p> <p>5. З історії вивчення проблеми мови й мовлення.</p> <p>6. Сучасні уявлення про співвідношення мови й мовлення.</p>		<p>Тема 1.4. Мова й мислення. Мова й мовлення</p> <p>1. Проблема співвідношення мови й мислення.</p> <p>2. Психофізіологічні основи зв'язку мови й мислення.</p> <p>3. Внутрішнє мовлення й мислення.</p> <p>4. Роль мови у процесі пізнання.</p> <p>5. З історії вивчення проблеми мови й мовлення.</p> <p>6. Сучасні уявлення про співвідношення мови й мовлення.</p>		<p>Підготувати реферат на тему: «Мова і свідомість. Виникнення людської мови».</p>	12

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
<p>Тема 1.5. Структура мови</p> <p>1. Системний характер мови.</p> <p>2. Парадигматичні, синтагматичні, ієрархічні відношення між мовними одиницями.</p> <p>3. Структура мови. Основні й проміжні рівні мови.</p> <p>4. Теорія ізоморфізму й ієрархії рівнів мови.</p> <p>5. Своєрідність системності мови. Співвідношення системних і несистемних явищ у мові.</p> <p>6. Система й норма.</p>		<p>Тема 1.5. Структура мови</p> <p>1. Системний характер мови.</p> <p>2. Парадигматичні, синтагматичні, ієрархічні відношення між мовними одиницями.</p> <p>3. Структура мови. Основні й проміжні рівні мови.</p> <p>4. Теорія ізоморфізму й ієрархії рівнів мови.</p> <p>5. Своєрідність системності мови. Співвідношення системних і несистемних явищ у мові.</p> <p>6. Система й норма.</p>		<p>Накреслити схему структури мови (з урахуванням основних і проміжних рівнів).</p>	12
<p>Тема 1.6. Фонологічна система мови</p> <p>1. Передумови фонології.</p> <p>2. Поняття фонем.</p> <p>3. Фонем в парадигматиці.</p> <p>4. Фонем в синтагматиці.</p> <p>5. Поняття фонологічної системи.</p> <p>6. Фонологічні школи.</p>		<p>Тема 1.6. Фонологічна система мови</p> <p>1. Передумови фонології.</p> <p>2. Поняття фонем.</p> <p>3. Фонем в парадигматиці.</p> <p>4. Фонем в синтагматиці.</p> <p>5. Поняття фонологічної системи.</p> <p>6. Фонологічні школи.</p>		<p>Підготувати повідомлення на тему: «Праці І. О. Бодуена де Куртене й Л. В. Щерби як основа створення теорії фонем».</p>	12

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 2. Мова як система. Історія мовознавства					
Тема 2.1. Граматична система мови 1. Граматика. Граматичне значення. 2. Граматичні категорії. 3. Морфологічний рівень. 4. Синтаксичний рівень.		Тема 2.1. Граматична система мови 1. Граматика. Граматичне значення. 2. Граматичні категорії. 3. Морфологічний рівень. 4. Синтаксичний рівень.		Навести приклади мов, які розрізняються за кількістю і складом граматичних категорій.	10
Тема 2.2. Лексико-семантична система мови 1. Поняття лексико-семантичної системи. 2. Парадигматичні відношення. 3. Синтагматичні відношення. 4. Епідигматичні відношення.	2	Тема 2.2. Лексико-семантична система мови 1. Поняття лексико-семантичної системи. 2. Парадигматичні відношення. 3. Синтагматичні відношення. 4. Епідигматичні відношення.		Дібрати приклади, які репрезентують парадигматичні відношення в лексико-семантичній системі мови (синоніми, антоніми, конверсиви, гіпоніми).	10
Тема 2.3 Проміжні рівні мови 1. Морфологічний проміжний рівень мови. 2. Словотвірний проміжний рівень мови.		Тема 2.3 Проміжні рівні мови 1. Морфологічний проміжний рівень мови. 2. Словотвірний проміжний рівень мови.	2	Навести приклади фразеологічних одиниць різного походження.	10

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
3. Фразеологічний проміжний рівень мови.		3. Фразеологічний проміжний рівень мови.			
<p>Тема 2.4. Мова й суспільство</p> <p>1. Суспільна природа мови. Суспільні функції мови.</p> <p>2. Соціальна зумовленість мовних явищ. Суспільний характер мовної норми.</p> <p>3. Залежність стану мови від стану суспільства. Мова як найважливіша етнічна ознака.</p> <p>4. Мова, нація й держава. Мова й культура.</p> <p>5. Соціолінгвістика, її предмет, завдання й проблеми.</p> <p>6. Інтерлінгвістика як лінгвістична дисципліна.</p>		<p>Тема 2.4. Мова й суспільство</p> <p>1. Суспільна природа мови. Суспільні функції мови.</p> <p>2. Соціальна зумовленість мовних явищ. Суспільний характер мовної норми.</p> <p>3. Залежність стану мови від стану суспільства. Мова як найважливіша етнічна ознака.</p> <p>4. Мова, нація й держава. Мова й культура.</p> <p>5. Соціолінгвістика, її предмет, завдання й проблеми.</p> <p>6. Інтерлінгвістика як лінгвістична дисципліна.</p>		Підготувати повідомлення на теми: «Мовна політика в Україні: сучасний стан», «Міжнародні штучні мови».	14
<p>Тема 2.5. Мова та історія (розвиток мови)</p> <p>1. Мова як явище, що історично розвивається.</p> <p>2. Синхронія і діахронія.</p> <p>3. Зовнішні причини мовних</p>		<p>Тема 2.5. Мова та історія (розвиток мови)</p> <p>1. Мова як явище, що історично розвивається.</p> <p>2. Синхронія і діахронія.</p> <p>3. Зовнішні причини мовних</p>		Підготувати повідомлення на теми: «Мовна політика в Україні: сучасний стан», «Міжнародні штучні мови».	12

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
змін. 4. Внутрішні причини мовних змін. 5. Темпи мовних змін. Прогрес у розвитку мов.		змін. 4. Внутрішні причини мовних змін. 5. Темпи мовних змін. Прогрес у розвитку мов.			
Тема 2.6. Історія мовознавства 1. Історія лінгвістичної думки до XIX ст. 2. Зародження порівняльно-історичного мовознавства. 3. Основні напрями в мовознавстві другої половини XIX ст. 4. Пошуки нового підходу до вивчення мови наприкінці XIX – на початку XX ст. 5. Структуралізм і генеративізм. Неогумбольдтіанство. 6. Мовознавство на сучасному етапі.		Тема 2.6. Історія мовознавства 1. Історія лінгвістичної думки до XIX ст. 2. Зародження порівняльно-історичного мовознавства. 3. Основні напрями в мовознавстві другої половини XIX ст. 4. Пошуки нового підходу до вивчення мови наприкінці XIX – на початку XX ст. 5. Структуралізм і генеративізм. Неогумбольдтіанство. 6. Мовознавство на сучасному етапі.		Підготувати повідомлення на теми: «Слов'янські мови як об'єкт порівняльно-історичного мовознавства»; «Мовознавство на сучасному етапі» з електронною презентацією матеріалів.	14
	6		4		140

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1.1-1.6): виконання навчальних завдань ($1,5 \times 6 = 9$ балів), обговорення матеріалу занять ($1 \times 6 = 6$ балів), виконання завдань самостійної роботи ($1,5 \times 6 = 9$ балів), поточна модульна робота (6 балів).	30
Модуль 2 (теми 2.1-2.6): виконання навчальних завдань ($1,5 \times 6 = 9$ балів), обговорення матеріалу занять ($1 \times 6 = 6$ балів), виконання завдань самостійної роботи ($1,5 \times 6 = 9$ балів), поточна модульна робота (6 балів).	30
Підсумковий контроль – екзамен	40
Разом	100

Таблиця 5.1. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентській олімпіаді, гуртку тощо	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Войцева О. А., Новак О. М., Яковлева О. В. Загальне мовознавство : навч.-метод. посіб. Одеса : Одес. нац. ун-т, 2022. 132 с.
2. Загальне мовознавство : навч.-метод. посіб. ; укладач Т. О. Лелека. 2-ге вид. доп. та перероб. Кропивницький, 2022. 198 с.
3. Кійко Ю. Є. Загальне мовознавство : практикум. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2021. 78 с.
4. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підруч. 3-тє вид. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 464 с.
5. Ревуцька С. К. Удовиченко Г. М. Курс лекцій з дисципліни «Загальне мовознавство»: для студ. спец. 035 «Філологія», ступінь магістр. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2023. 152 с.
6. Швед Е. В., Дацьо О. Г. Навчально-методичні розробки з курсу «Загальне мовознавство». Ужгород: УжНУ, 2021. 60 с.

Додаткові

1. Бобух Н. М. Фраземи з антонімічними компонентами (на матеріалі поетичних текстів). Лінгвістика. 2021. № 2 (44). С. 77–84.
2. Бобух Н. М. Лексичні опозиції в поетичному ідіолекті В. Базилевського. Лінгвістика. 2022. № 1 (45). С. 54–62.
3. Бобух Н. «Ненависть і любов – неначе крила...» (опозиції в поетичному словнику Дмитра Павличка). Культура слова. 2023. № 98. С. 7–15.
4. Бобух Н. М., Стеценко В. В. Крилаті латинські вислови з конститuentами-антонімами. Лінгвістика. 2024. № 2 (50). С. 74–85.
5. Бровкіна О. В., Кондратенко К. В. Особливості фразеологічних одиниць у медійному просторі (на основі американських серіалів). Слобожанський науковий вісник. Серія : Філологія. 2023. № 4. С. 12–15.
6. Гриценко С. Мовні інновації російсько-української війни 2022 року. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика. 2022. № 2 (32). С. 9–13.
7. Коваленко Н. Фразеологічні засоби вираження оцінки та розуміння процесів запам'ятовування. Лінгвістика. 2023. № 2 (48). С. 72–82.
8. Лихачова А. В. З історії славістики: генеалогічна класифікація слов'янських мов. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. 2023. № 59. Т. 2. С. 78–83.
9. Хар М. Є. Воєнний дискурс: процеси неологізації. Закарпатські філологічні студії. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т.1. Вип. 24. С. 160–166.
10. Царьова І. Сучасний воєнний дискурс: процеси неологізації. Лінгвістика. 2023. № 2 (48). С. 107–114.

11. Хабарова Н. Лінгвістичні аспекти вивчення неологізмів у рекламних інтелектуальних текстах. *Ukrainian sense / Український смисл: scientific collection / edited by I. Popova. Dnipro : Lira, 2022. № 2. P. 118–126.*

12. Galyna Siuta, Nadiia Bobukh, Larysa Kozlovska, Iryna Hotsynets, Liliya Sobol. The Use of Feminatives in Official and Business Communication in Modern Ukrainian. *Journal of Information Systems Engineering and Management. 2025. Vol. 10. No. 16s. P. 873–886.*

13. Larysa Kravets, Galyna Siuta, Tetiana Semashko, Nadiia Bobukh. Cognitive-Assessment Content of Zoomorphic Metaphors in Contemporary Ukrainian and English Language Culture a Comparative Aspect. *World Journal of English Language. 2023. Vol. 13, No. 6. P. 439–448*

Електронні ресурси

1. www.litopys.org.ua
2. www.mova.info
3. www.pravopys.net

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Дистанційний курс «Загальне мовознавство», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.
2. Мультимедійні презентації лекцій у програмі Power Point.